

POSTANOWIENIE

20 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 20 października 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M. L.

przeciwko T. spółce akcyjnej w W.

o ukształtowanie stosunku prawnego,

na skutek skargi kasacyjnej T. spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 9 grudnia 2022 r., V ACa 581/22,

**1. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie odnoszącym się pkt.
II zaskarżonego wyroku;**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie;**

**3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4 050
(cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek
ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia
doręczenia niniejszego postanowienia pozwanemu do dnia
zapłaty.**

UZASADNIENIE

Pozwane T. S.A. w Warszawie wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9 grudnia 2022 r., wydanego w sprawie z powództwa M. L. o ukształtowanie stosunku prawnego.

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem następującego zagadnienia prawnego:

Czy sąd rozpoznający roszczenie o zmianę sposobu zobowiązania zakładu ubezpieczeń przez znaczne podniesienie górnej granicy jego odpowiedzialności na podstawie nadzwyczajnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 357¹ k.c., może, orzekając o spełnieniu przesłanki rażącej straty nie brać pod uwagę faktycznie istniejących instytucji zapewniających możliwość kontynuacji uzyskiwania przez powoda dotychczasowych, jak i przyszłych świadczeń, stanowiących uzasadnienie powództwa o zmianę sposobu zobowiązania zakładu ubezpieczeń?

Zdaniem pozwanego brak jest podstaw do stosowania nadzwyczajnej regulacji art. 357¹ KC, skoro jest obecna w polskim systemie prawnym podstawa prawna zapewniająca kompensatę uzasadnionych roszczeń osób poszkodowanych, co do których odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń wygasa z uwagi na wyczerpanie sumy gwarancyjnej, tzn. art. 2 ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu w zakresie, w jakim zaskarżono również pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego, mocą którego oddalono apelację powódki w pozostałym zakresie. Rozstrzygnięcie to było korzystne dla skarżącego, zatem nie miał on interesu prawnego w jego zaskarżeniu. Pokrzywdzenie wydanym orzeczeniem (*gravamen*) jest bowiem przesłanką dopuszczalności każdego środka zaskarżenia. Jeżeli zatem skarga kasacyjna odnosi się do innego orzeczenia niż niekorzystnie rozstrzygającego o żądaniu strony, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 listopada 2016 r., IV CSK 220/16 oraz z 15 stycznia 2015 r., IV CSK 137/14).

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13). Istotne zagadnienie prawne należy zatem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Skarżący nie uczynił zadość tym wymaganiom, ponieważ zagadnienie stosunku art. 2 ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. do art. 357¹ k.c. było już przedmiotem rozważań sądów powszechnych, które zgodnie przyjęły, że odpowiedzialność UFG powstaje dopiero wtedy, gdy doszło do wyczerpania sumy gwarancyjnej co do roszczeń poszkodowanego, który nie wystąpił o jej podwyższenie lub jego powództwo w tym przedmiocie zostało oddalone (zob. m.in.

wyrok SA w Poznaniu z 28 marca 2022 r., I ACa 165/21; wyrok SO w Sieradzu z 28 grudnia 2022 r., I Ca 559/22; wyrok SA w Lublinie z 31 stycznia 2022 r., I ACa 696/21). We wskazanych orzeczeniach słusznie przyjęto, że pozostawienie w systemie prawnym art. 22a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych w dotychczasowym brzmieniu świadczy o intencji ustawodawcy zachowania dotychczasowego mechanizmu waloryzacji świadczeń rentowych, a nowa ustawa dotycząca odpowiedzialności UFG została uchwalona w celu zabezpieczenia interesów osób, których sytuacja prawna nie spełnia przesłanek z tego przepisu.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną w części, w której przedmiot zaskarżenia obejmuje oddalenie apelacji powódki w pozostałym zakresie, w pozostałej zaś części zgodnie z art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

AD

[a!]